

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 40 L — b.
 Egy évre 20 L — b.
 Egy hónap . . 7 L — b.
 Nyilatér sora 6 L — b.
 Föld. politsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
 hetenként kétszer:
 csütörtökön és
 va árnapi reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
 Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segéd-szerkesztő: Kovács J. István.

A külpolitikai horizont

Franciaország akcióra készül. — Az antant napjai meg vannak számlálva. — Irország Magyarország politikai nyomdokain halad. — Benes a magyarokról.

Bár a francia álláspont a jóvátételi kérdést illetőleg látszólag kezd békülékenyebb lenni, Anglia mégis éber figyelemmel kíséri Franciaország minden mozdulatát, mert önálló francia akciótól tart, amely közvetlenül Németország ellen irányulna ugyan, de a hatalmi elsőbbség kérdésében Angliát is érintené.

A Daily Mayl már azt is tudja, hogy Poincare milyen lépéseket akar tenni Németország ellen. A lap szerint Poincare akciói a következők volnának:

1. A megszállott területek német bevételeinek a lefoglalása;
2. A Ruhr-vidék állami bányáinak, valamint a Rajna balpartján levő állami erdőségeknek a szekvesztálása.

Ezeknek a rendszabályoknak a keresztülvitelére nem is volna szükség külön csapattestekre és a Ruhr-vidék nagyobb mérvű megszállása sem lenne szükséges.

A Daily Maylnak híradása Berlinbe is megérkezett, de ott nyugodtan ítélik meg a helyzetet, mert az a meggyőződésük, hogy ha az antant még nem is omlott össze, de napjai mindenesetre meg vannak számlálva.

Német politikai körökben azt is tudni vélik, hogy Anglia komolyan foglalkozik a szárazföldi politikától való visszavonulás tervével.

A párisi „Eclair” hasábjain „Irország és Magyarország” címmel cikk jelent meg, melyben az író párhuzamba állítja a két ország történetét.

Az író a Griffith és a de Valera közötti ellentétet a Széchenyi és a Kossuth közötti ellentétéhez hasonlítja.

Griffith, a napokban elhunyt elnök — saját bevallása szerint — politikájában a magyar mérsékelt politikusokat követte s gazdasági és szociális reformok kérdésében is Magyarország példájára hivatkozott.

A Wiener Berichterstatter munkatársa beszélgetést folytatott Benes cseh miniszterelnökkel, aki igen érdekes nyilatkozatokat tett a csehszlovákiai kisebbségekről.

A cseh miniszterelnök a német és magyar kisebbségekről megállapítja, hogy a vezetők magatartásában bizonyos változást vesz észre. A németeknek egyrésze elvben ellensége a csehszlovák állam eszméjének. A magyarok délkeleten ideális honpolgároknak bizonyultak a múlt évi mozgósításkor. Szlovenszko északi és keleti részén élő magyarság azonban irredenta és elégedetlen a jelen rendszerrel szemben. Benes a kisebbségeknek az engedmények olyan maximumát hajlandó megadni, amely összeegyeztethető a csehszlovák köztársaság érdekeivel.

A Habsburg-kérdésben az a Benes véleménye, hogy egy Habsburg-restauráció, vagy egy Magyarországból eredő irredenta politika a kis-antant mindhárom államát súlyosan érintené és ezek a kérdések a kis-antanttra nézve casus foederis jelentenének.

Diák-mulatság.

Ha már egyszer diák-mulatságról van szó, mindig odairhatjuk, hogy az csakis a teljes siker jegyében folytatható le. A szombat esti mulatság regisztrálásánál sem tévedünk. Ez a mulatság is diákjaink jó hírét öregbítette.

A Vigadó kopott fala is más szint kapott erre az estére. Mintha az erdők zöld lombos-tora vándorolt volna be egy éjszakára a Vigadó négy fala közé, diákjaink fenyő és nyírfa-lombokba öltöztették a falakat s a belépőkre felüldítőleg hatott a kellemes erdei illat. A közönség csak ahhoz nincs szokva, hogy pontos időben jelenjék meg. Ezúttal is 1/29 óra helyett 10 órakor zendített rá Szőke Jenő zenekara a nyitányra, mely a program kezdését jelentette.

Máthé Ilonka okl. tanítónő a volapüknyelvről adott elő monológot, az ő kedves, megnyerő egyéniségével színt és bájt kölcsönözve az elmondottaknak.

A megérdemelt taps után egy szimbolikus táncjelenetet, a virágok ébredését elevenítették meg diák-lányaink. A lepkét Berger Ella személyesítette meg, úgy ő, mint a többiek elragadták táncukkal a közönséget, mely megújráztatta a gyönyörű jelenetet.

Elekes Dóra szavalatát nem is kell dicseknünk. Mikor az ő nevét olvassuk, az már ígéret, hogy tőle csak szépet és jót fogunk hallani. Ezúttal Elekes György, lapunk munkatársának három új költeményét szavalta el, melyet jobban előadni, oly érzéssel kifejezésre juttatni, mint tőle hallottuk, nem is lehet. A költemények közelebbről megjelennek posztánk új verseskönyvében, a „Szürke csendben.”

A programnak kedves fináléja volt az előkép: Nagyapó mesél. Gyönyörűen érvényesült ebben az előképben a magyar viselet. Ez az öltözet legszebb öltözte a magyarnak. Szépek benne a lányok, melyet büszkeséggel öltöhet magára minden magyar nő mindenütt: az utcán, a templomban, a bálterem lélekkábitó levegőjében. Magyar lányok, szébbek vagytok és magyarabbak vagytok e ruhában; ne szégyeljétek, viseljétek felemelt fővel, a faji ön-

Székely fejek.

Bartók Béla.

A művészek nemzetközi világában ismert név. Híre már régen túlnőtt hazája határain s a legmodernebb zene uttörőjét a budapesti Zeneművészeti Főiskola (ezelőtt Zeneakadémia) büszkén vallja tanárául. A Székelyföld egyik nem zordon fenségsű, inkább poétikus hangulatu részének, a hegy-völgyes Erdővidéknek szülöttje.

A még csak 40 év körül járó, de már szürkülő fejű, kis termetű művész komoly, fekete ruhájának igénytelenségével alig árulja el a modern muzsika nagy mesterét. Csak borotvált arcából elővillogó, élénk szemei sugároznak nagy magabizást, mély öntudatot.

Bartók Béla, a zongora mestere, nem mint előadóművész nagy, nem régi klasszikusok utólréhetetlen interpretátora. Több ennél. Sajátos zenei gondolatait, néha még ködös elképzeléseit, sokszövedűsű székely lelkét adja teljesen újszerű muzsikájában. Majdnem kizárólag saját szerzeményeit játssza koncertjein. Közönsége még nem terjed ki széles rétegekre, megértői még kevesebb számmal akadnak. Ennek oka, hogy

muzsikája annyira modern, annyira megkivánja a zenei iskolázottságot, sőt ezen túl a modern zene, az újítások iránt való érzéket, hogy a közönség nagy része ép hiányos zenei műveltsége miatt se lehet megértője, méltánylója az ő sokszor tulmerész elképzeléseinek. Régi formák, zenei törvények nem kötik őt. Mély intuícióval merül el gondolataiban, melyeket zeneileg újszerűen, — de nem mindenki által érthetően — fejez ki.

Muzsikájára tulajdonképpen nem is megfelelő jelző a modern, mert az új formákat, új hangszíneket kereső Debussy, Oscar Strauss, Hugo Wolff modernségén túl, ezektől eltérő, sajátosan egyéni, új muzsikát ír. Nemcsak az összhangzat régi törvényeivel ellentétes, diszszonanciákkal színezett új és meglepő hangzatoakat alkot, hanem a ritmushoz se alkalmazkodik, csak eszközül használja fel zenei mondanivalóhoz. A hangnem és ritmus ugyyszólván ütemenként változik egyik-másik művében s ezért azok mások számára nagyon nehéz és nem hálás előadási darabok. Ez is egyik oka, hogy művei még nem terjedtek el széles körökben.

Művésze, hatalmas zeneirodalmi munkás.

sága a székely és magyar népzene elmélyedő tanulmányozásán alapul. Ezáltal bebizonyította, hogy a magyar népdal nem primitív egyszerűségű, fejlődésére nem képes forma, mely nem adhat új értékeket. A magyar népdal alap, kiindulási pont, melyre felépíthető a művészi kidolgozás, magyar faji zene. Ez Bartók Béla új muzsikájának legnagyobb jelentősége.

A magyar motívumok még klasszikus formában irt pompás hangszínekkel festett műveiben is fellelhetők. Szűkebb hazájára, a szép Székelyföldre emlékezik egyes műveiben. Az „Este a széke'yeknél” programzeneszerű folyamatossággal ringat bele a székely faluk egyre halkuló, álmodásos, Avemáriás esti hangulatába.

Irt több pantomimet, balletet. Ezek közül a „Fából faragott királyfi” c. balletjét pár év előtt a budapesti Operaház, most tavasszal a frankfurti Opera mutatta be nagy sikerrel. Jelenleg új balletten és egy operán dolgozik.

Londonban, Párisban és Németországban pár hónap előtt tett körutja alkalmával a legnagyobb lapok és folyóiratok nagy zenei esemény gyanánt ünnepelték saját műveiből rendezett ismertető fellépéseit. A kritikák tulnyomó

érzet felemelkedettségével, ha magyaroknak érzitek magatokat. Őseink is viselték!

Amint halljuk, úgy az élőképnek, mint a táncjelenetnek a bemutatása, illetve betanítása özv, Nágóné urnő érdeme.

A program után rázendített a zenekar a csárdásra és megkezdődött a tánc. A tánc közben megjelent ifjúságunk alkalmi vicclapja, a Cseszle, melyet a béli közönség nagy érdeklődéssel kapkodott szét.

Diá'jaink multságának is a hajnal beköszöntése vetett véget.

Séták a tarlón.

Lekerült a határ s eljött az ideje, hogy meglássuk, számot vessünk a lefolyt gazdasági évvel.

Megindultam a mezőn s minden egyéni érdek nélkül csak a vizsgálódó, természetkutató szememmel szétnézve, sok minden apróságot vettem észre. Ezek az odavetett megjegyzéseim is legyenek olyanok, mint a betakarításnál szétb hullt kalászhok. Itt egy buza, ott egy rozs, vagy árpakalász a maguk össze-visszaságában. Lehet ezekből is olvasni... tanulni...

Szépnek ígérkezett a buza. Kalásza arasos s még sem ereszt, mint az eddigi cséplési próbák mutatják! Miért nem? A megtapintott kalász formára megvan, de a szemek helye vagy üres, vagy összeszáradt valami húzódik meg ott szerényen. Nézzük meg az ilyenek a szalmáját! Szárán és levelein apró légy-piszokhoz, vagy tintapecséhez hasonló foltok vannak. Ezek a nyári, sárgaszínű gabonarozsda foltoknak a téli gombatelepjei. Ezekben telnek át a vastagfalu spórák, melyek tavasszal a sóska cserje leveleire jutva, létrehozzák a tovább szaporító gombatelepeket! Hogy védekezzünk? Az ilyen szalmát ne használjuk almózásra, mert a trágyával visszavisszük a földjeinkre, hanem égessük el (jó lesz sütökemence fűtésre!) Aztán a sóska-cserje bokrait egész határban irtsuk ki.

Sok az üszkös árpa, zab! A magvak helyén fekete, könnyen széthulló koromszerű por van. Ezzel rokonságban van a törökbuza-üszög is, mely talán soha olyan nagy tömegben nem lépett fel, mint az idén, pedig ezt lehetne talán a legkönnyebben irtani! Nyár folyamán csak úgy sétálva, vasárnapi földnézés közben azokat a szivacs forma kidudorodásokat kellene leszedni, mely a száron, vagy törzsén idétlenkedik.

Ez, ugy-e, nem volna nagy dolog. No de mi meghagyjuk, hogy érék be s legyen a fosz-

része, — még a muzsikája ujszerűségétől idegenkedők is, — elismerik, hogy Bartók Béla a modern, nagy zeneköltők egyik legkimagaslóbb egyénisége, egy új, — bár nem teljesen kiforrott, — zenei irány megteremtője.

Teljes megértéséhez és méltánylásához azonban még a zeneileg kiművelt közönség se juthatott el. Sőt egyes művei előtt nemcsak a közönség, hanem a kritikus is tanácstalanul áll. Régi méretekből, régi törvényekből kinőtt muszika ez, de új zenei törvények szerint már csak azért se lehet megítélni, mert alkotójuk lelkében se öltöttek még határozott alakot.

Bartók elméletileg még nem támasztotta megfelelően alá fülünknek szokatlan, sajátos zenei ujtásait, nem fejtette ki alaposan zenéjének esztétikai alapjait. Ez mindenesetre közelebb vinne közönséget, kritikust az ő művészi egyéniségéhez és tagadhatatlan zsenialitásának ezidőszertint inkább intuicióval, mint világos ártértséssel való helyes értékeléséhez.

Dr. Julius.

tás alkalmával, amivel jó vicceket csináljunk. (Hadd szaporodjék majd a jövő évben még jobban az általunk szépen szétszóró spóráival!)

Az üszök-gomba ellen a vetőmag csávázása, azaz rézgálic vagy formalinban való áztatással védekezhünk...

A rozs kalászáin több helyen látunk 3—4-szeres szem nagyságnyi fekete nyulványokat. Ez az anyja a kalász többi szemének. Tényleg az! Anyarozs. Ezt, ha volna időnk, leszedhetnők, mert gyógyáru-kereskedésekben jó pénzen veszik. Rozsot malacozó kocáknak ne adjunk. Mert ha ilyen kerül véletlenül közéje, akkor elvetél tőle. Az anyarozsos lisztből készült kenyér kisebb adagokban is kellemetlen gyomorgörcsöket idéz elő s nagyobb mértékben súlyos mérgezést okoz!

Gondosan triőrözött rozsot vessünk s ha lehet, az érő rozsnál az anyarozs kihullása előtt arassunk, nehogy lehulljon a földre s jövő évben tovább szaporító spórát termeljen...

Lucernások és lóherés földjeink tele vannak sárguló foltokkal! Igen uralkodik az aranka, pedig az irtására törvény van. Ugyan a törvényeket a tanulatlan tömeg számára hozták, a kik természetrajzi alapismeretek nélkül nem látják be az ilyen védekezés célszerűségét, hanem a törvény sujtó kezétől való félelmükben tesznek jót maguknak és gazdátarsaikkal. Az aranka vigan terjeszkedik a kerítések, mesgyék gyomtengerében is, ahol a szintén hatóságilag elrendelt kiirtandó gyomok, különösen a szerbtövis lepi el a helyet...

A learatott tarlón nagy zöld szigetek maradtak meg! Közelebről nézem s akkor látom, hogy a gondos, eszes, előrelátó gazdátársam munkája az. Hadd érjen be az a sok bogáncs, gyomnövény magga. Mi lenne, ha véletlenül kipusztulna a fajtája. Hogy kaszálnák le a gabonával egyidejűleg s égetnék el? Hát az sok kiadásba is kerülne bizonyára. Pedig milyen jó volna, ha a szántás alkalmával nem állana utba, amikor megint csak az a vége, hogy le kell bizony kaszálni...

Hazafelé sétálva, betetőzésül a patakba dobott döglött tyukokat láttam. Ilyenkor, baromfi-kolera idején mégis csak lelkiismeretlen-ség így fertőzni meg a vidéket! Hát nem tudják az illetők olvasni, hadd pusztuljon ki még a csirája is a hajnak!

Hát bizony szomorú a mező, gyenge az eredmény! Elszomorító nézni az emberi lustaságot, lelkiismeretlenséget ebben a formájában is. Ezek mutatják szerencsétlen gazdátársadalmunk lelkiállapotát, tudásának mérhetetlen fogyatékosságát. (Tisztelet annak az egy, de nagyon egy két igazi modern gondolkodású és tudású gazdának!)

Turáni átok párosulva a maradiságunk, tudatlanságunkkal!

Ez a mező, szomorú mező a mi fotográfiank!

i.

IRODALOM.

A Pásztiortüz legújabb száma. Gyárfás Elemér, a magyarság ismertevű vezető-egyéni-sége irt: „Gép és lélek” címen vezető cikket a „Pásztiortüz” most megjelenő számába. Merész Károly Álmok halála c. nagyérdekességű egy-felvonásosát, Szabó Mária pedig: Győzelem című művészi novelláját adja itt. A versek sorában Tompa Lászlótól, az „Erdélyi aratás”, továbbá Bence Domokos és Mihály László versei találhatók. A Megjegyzések rovata is rendkívül gazdag. Változatos tartalmából külön megemlítést érdemelnek Reményik Sándor (Babits: Timár Virgiljéről) Nikodemusz Károly (A felekezeti

iskolák kérdéséről) Náláci István (A kath. status-gyűlésről) Walter Gyula (Bitay Árpád új román irodalom történetéről), továbbá Balázs Ferenc és Tövis Géza közleményei. Kérjen mutatóvány-számot! Kiadóhivatal: Kolozsvár, Mária királyné u. 35.

HIREK

Szerda, aug. 23.

— **Pap-beiktatás.** Paál Lajosnak, a ref. egyházközség új lelkészének a beiktatása, a mint megirtuk, aug. 27-én, vasárnap lesz. A papbeiktatásra még egyszer felhívjuk a közönség figyelmét. Az iktatást el nem foglaltsága esetén Nagy Károly püspök végzi. Az istentisztelet után tisztelgések lesznek, majd a Vigadóban közbeled lesz, melyre szombat délig a kitétt iveken lehet jelentkezni.

— **Ötven éves jubileum.** A tordai dalkör szept. 2—3 és 4-én ünnepli meg fennállásának 50 éves jubileumát. A szép ünnepélyen az ország minden dalosegyesülete képviselve lesz.

— **Horihy kormányzó adakozásra hívja fel Magyarországot vagyonos osztályait.** Budapestről jelentik: A kormányzó gróf Bethlen miniszterelnökhöz kéziratos intézett. A kéziratos elmondja, hogy a világháború, a forradalmak és megszállások az országot nyomorba döntötték. A gazdasági helyzet világszerte rosszabbodik. Az inség az Alföld munkássága között is megdöbentő és ezen csak a társadalom segíthet. A leirat azon reményének ad kifejezést, hogy a vezető osztályok méltók lesznek őseikhez és meghozzák a szükséges áldozatokat.

— **Angolok és franciák Erdély kihasználásáról.** A bukaresti közmunkaügyi miniszteriumban most folynak a tárgyalások arról a két külföldi ajánlatról, amely Erdély természeti erőinek kiaknázása érdekében beérkezett. Érdekes, hogy az ajánlatok megkülönböztetetten Erdélyre szólnak és sem a regát, sem a többi kapesolt területek nem érdeklik az ajánlattevőket. Két ajánlat küzd egymással, amelyek Erdély vizierőit akarják átalakítani villamossággá. Az egyik ajánlatot egy angol—francia pénzesoport tette és ez a villamossági műnek kiépítésével, (amelyet különben két esztendő alatt óhajt elvégezni), ötven éves koncessziót kér a kormánytól, illetve a parlament által megszavazandó törvény formájában. Ötven esztendő múlva a művek minden kártérítés nélkül a román állam tulajdonába mennének át. A másik ajánlat, amelyet francia tőkésék tettek egy bukaresti bankintézet útján, hosszabb időre, hetvenöt esztendőre kéri a koncessziót, de viszont az államot kárpótolná a részvények egy részével. Mind a két ajánlat azonban egyformán azt követeli, hogy az állam biztosítson szabadkezet számukra, úgy a művek kiépítésénél, mint az előállítandó villamossági energiák kihasználásánál. Az angol—francia ajánlat viszont hajlandó az állami üzemeket önköltségi áron, tehát a lehető legolcsóbban ellátni villamos energiával. A közmunkaügyi miniszteriumban egyelőre egyik ajánlat elfogadása felett sem döntöttek, hanem — értesülésünk szerint, — legkésőbb szeptember végéig több bizottságot küldenek ki Erdélybe, amelyeknek az lesz a feladata, hogy Erdélyt a természeti erő kihasználása szempontjából tanulmányozzák és tanulmányaik eredményét terjesszék majd elő azon az anketon, amelyet az erdélyi érdekeltségek képviselőiből rövidesen összehív a kormány.

— **Poruljárt tolvaj.** Egy kézdiszentléleki földmives Brassóba járt bevásárolni. Tegnapelőtt délután indult hazafelé, a sötétség a dálnoki utban találta. A kukoricásból egyszerre egy sötét alak ugrott elő s a szekeren mit sem sejtő atyafit megragadta s a pénzt követelte. A földmives azt gondolva, hogy az utonállónak cinkostársai vannak, átadott 1800 leut, mikor azonban látta, hogy a támadója egyedül van, a társai jó köhajtásnyira állnak, nekiesett a rablónak, földre verte, majd a szekere feldobva, leláncolta és egyenesen a dálnoki őrsre vitte a poruljárt tolvajt.

— **Paál Lajos ünneplése Székelyudvarhelyen.** A Székelyudvarhelyen megjelenő Székely Közélet ma hozzánk érkezett száma a következő cikkben számol be a kézdivásárhelyi ref. egyházközség papjává választott Paál Lajos

székelyudvarhelyi ünnepléséről: „A kézdívasárhelyi egyházközség. — mint már régebben hírt adtunk róla, — Dálnoki Paál Lajost választotta meg lelkészévé, kinek beiktatása 27-én lesz. Barátai és ismerősei városunkban meleg ünnep és keretében bucsúztak el a közelet terén is fáradhatatlan buzgalommal munkáló jeles férfiutól. Tiszteletére a Szabó Károly-féle vendéglőben bankett volt, mely kedélyes és vig poharazás között a késő éjjeli órákig tartott. Szébbnél-szebb pohárköszöntőkben sem volt hiány, ezek nagyban emelték a hangulatot s hozzájárultak ahhoz, hogy e szűk körbe szorult ünneplés soká emlékezetes maradjon. Elsőnek Szabó Antal szólott közvetlenül, melegen. Nagy Lajos dr. a főrekví és szegény sorban vele küzdő iskolatársát köszöntötte. Kassay F. István dr. a papot, mint a lelkek irányítóját, a nép vezérét, Sz. Szakáts Péter magvas és tartalmas köszöntője egyszersmind tanulságot is szolgáltatott a mai kor „lateiner“-emberének új kenyérkereső pályák megválasztására. Sebesi János dr. Paál Lajost, mint embert ünnepelte, ki minden körülmények között a multban is gerinces és nyílt, színvalló volt. Beszéltek még Pluhár Gábor, Varró Elek, Bardoc ny. telekkönyvezető. Paál Lajos általános figyelem közt, meghatottan köszöntö meg az iránta megnyilvánult szeretetet és bucsúzott el barátai és ismerőseitől, ígérve, hogy új állomásán azon fog munkálni, hogy Udvarhelyvármegyének, — melyben férfikorának deléhez érkezett s melyen szíve minden dobbanásával, szeretettel csüng — dicsőséget szerezzen.”

— **Kézdíszentléleki leányok, ne adjatok kosarat!** Udvarhelymegyei székely legényeket is elérte az a sors, hogy fel kellett öltetni a román katonai uniformist és bevonulni katonának. Székely-magyar véreink az új zászló alatt is megmutatták, hogy a fegyelmet, az igazi jó katonához illő komolyságot, kötelességérzést a nevezetes októberi forradalom bomlasztó csirái után sem feledték el. Példás katonák, de magyarok is. Ezeknek az udvarhelymegyei székelyeknek egy kis zöme a városunkban állomásozó nyolcvankilenceseknél teljesít katonai szolgálatot. Székelyeink vasárnap kirándultak Kézdíszentlélekre, hogy ott a község fiatalsága által rendezett mulatságon kimulassák magukat. Itt érte őket az a sérelem, melyet szerkesztőségünkhez intézett alábbi panaszos sorokban tesznek szóvá. 26 kosarat kaptak. Székely lányok adták székely legényeknek. Így írják meg az ő keservüket:

„Kézdíszentléleken a folyó hó 20-án lefolyt mulatságon a helybeli ifjuság nagyszerű tanúságát adta a műveltségnek a megjelent vendégekkel szemben, különösen a katonák kapták a kitüntetésnek a szebbik felét, vagyis annyi kosarat, hogy másnap alig bírták eladni a legolcsóbb áron. Mi, akik kosarat kaptunk, meggyőződünk arról, hogy a kőkorszak még nem érte le e nagyérdemű ifjúsággal szemben idejét.

Hálás köszönettel:

26 kosár.

Kézdíszentléleki székely leányok adjatok elégtételt a megbántott „26 kosár“-nak. Máskor, ha kimennek hozzátok, fogadjatok székely-magyar szeretettel s táncoljatok velük egy-két fordulót. Ezért nem haragusznak meg rátok a szentléleki legények, kik valószínűleg vetélytársakat láttak a baka-ruhák alatt megdobbanó székely szívekben.

— **Nem Satu-Mare, hanem Satmar.** A szatmári polgármesteri hivatalos helységnevtár szerint Szatmár város új elnevezése „Satmar” és nem Satu-Mare. Az elkeresztelésre az adott okot, hogy Erdélyben hat Satu-Mare elnevezésű város, község és falu van, hat különböző megyében, ami már eddig is sok okot adott a tévedésre.

— **Új gazdasági tanácsos Háromszéken.** E hó 1-én a földmívelésügyi minisztérium rendelete alapján Háromszék vármegyében gazdasági tanácsosi állás szervezetett Sepsiszentgyörgy székhellyel. Az új hivatal élére Bergheanu Vazul gazd. tanácsost helyezték át Cetatea Albából (Besszarábia), ki állását már el is foglalta. Így tehát Háromszék megyének külön gazdasági tanácsossága van és elsejétől már nem tartozik Brassóhoz. Csak azt nem tudjuk, hogy ez az uriember miképp fogja magát megértetni Háromszék megye magyar közönségével?

— **Kifosztott lakás.** Bara János kézdíszentléleki földmívelő lakását egyik éjszaka teljesen kifosztották ismeretlen tettesek. A földmívelő egész nap a mezőn dolgozott, este 11 óra körül térhetett onnan haza és mindjárt le is feküdt családjával együtt. Azt a szobát, melyben aludtak, a másiktól, amelyet kifosztottak, egy „eresz” választotta el s az első álmában levő család nem vett észre semmi zajt. A tolvajok az udvarról nyíló ablakon hatoltak be a szobába, melyet a szó valódi értelmében kifosztottak. A butorokon kívül elvittek minden ruháneműt. A vakmerő tolvajok valószínűleg kóbor-cigányok lehettek, kik Baránál az nap kétszer is megfordultak s Bara néhány nappal ezelőtt szállást is adott nekik. A községben jelenleg csupán egy csendőrt teljesít szolgálatot, így a közbiztonság gyenge vállakon nyugszik.

— **Tartalékos tisztek hadgyakorlatra való behívása.** Bukarestből jelentik: A hadügyminiszter közlése szerint az osztrák-magyar hadseregben szolgált, de a román hadseregbe való felvételt kérelmező tartalékos tiszteket, amennyiben a tavalyi hadgyakorlatokon nem vettek részt, a folyó évi gyakorlatokra behívják. A hadügyminisztériumban most a volt osztrák-magyar hadseregbeli tisztek beosztásán dolgoznak.

Tojató gép.

Véri asszony nagy zavarban van! A tyukja tojós már két napja s már kétszer is tojnia kellett volna, de az a két leu érték nem akart csak kiszorulni belőle, pedig a zsidónál már ecetvásárlásra is odaszánta volna. Harmadnapra a bűja még jobban nőtt, mert nemcsak az ecetvásár, hanem a tyuk is veszélytlen forgott, pedig már a városban az örménynél kinézte a kiakasztott holmik közt az érte járó babos kendőt.

Fő a feje Véri asszonynak! Elmegy tanácsot kérni. Mit is csináljon? Hogy varázsolja ki a két tojást? Utközben találkozik a falu ezermesterével Están bá'val, ki az ő nyolcvan esztendejével még ma is mindig fur-farag valamin. Ő a falu lakatos, asztalosa, mindene. Sőt még a kőfaragó mesterséget is elleste, mióta a talián kőművesek az új templom faragványait itt helyben készítették el. Az új tudomány nagy becsületet is szerze vala, különösen mióta a kőkapu félfára (no ugy-e, ha lehet fából vaskarika, lehet ilyen es!) saját becses és felesége becsstelen (mert szerinte az asszony becsstelen állat!) fizimiskáját faragta ki.

Véri asszony erőst megörvendett, hogy ép a tudós férfival került esze s legott el es busulja az ő nagy panaszát.

— Nem nagy baj az Véri hú'omasszony. Éppég jóhelyre fordult kied. Vanekem egy gépezetem, ha anem segít, akkor semmi sem.

— Há' még olyan es van a földkerekségén? — csudálkozva el magát Véri asszony.

— Másnak nincs, de nekem olyan es van! A tojás kötető gépet már az urak kitanáták, de a tojatót már nem tutták. Azt bizon mán én fundátam ki.

Szalad es hamar Véri asszony a tyukjáért. Szegény sarga már nagyokat pislogott s látszott erősen rajta, hogy nemcsak Vérinő kedvéért szeretne a tojásoktól megszabadulni.

Visszatérve a tojóval, Están bá' műértően ki és betapogatja a várandóst s egy deci pálinka s a tojások visszaadása mellett megkötik az alkut.

Véri asszony akár mint es erőlköde, hogy a műtétet lássa, nem sikerült, mert hát a firtelmes asszonyi ábrázat elrontja a dolgot, mint azt Están bá' bölcsen megállapítja.

No hanem Véri asszony sem volt minden kíváncsiság nélkül. Elbucuszkodott, de a szomszéd ház szoroskáján visszaorzkoda.

Észre veszi, hogy Están bá' a kamarába huzódott vissza az ő tyukjával. A kicsi ablakon bekukucskálva, álmélkodva látja, hogy a tyuk már eltűnt s valószínűen abba a fekete hengeres gépben, amit Están bá' a két akasztójánál fogva rázogató s közben biztató ígéket dörög a bajusza alatt.

Jobban mereszi a szemét Vérinő s a félhomályhoz hozzászokván, nagy meglepetéssel konstatálja, hogy az a bizonyos két akasztó, minél fogva a gépet rázza, nem más, mint két csizmafűl. Hm, no akkor ennek a folytatása lefelé csak csizma lehet. Az is volt!

Figyel ekkor a varázsigékre, hogy az el-esett tudománya Véri asszonynak teljes legyen; mert hiába, ezután hátha meglehet spórolni a deci pálinkát. Hiába az es nagy köcség a mai szűk lejes világban.

No a varázsigéket es hamar megtanulta!

— No, hogy a frász törjön ki, eresztet-e ki a fehér golóbist!? Hogy a suly egyen meg, siess no! Ne te ne, még megcsufol a hitván s nem lesz a deci pálinkából semmi! Hát még hova lesz a dicsőség?! No hogy a franc essen belé a hátulsó fertájdobba, csak mán kieresztetted.

Igy történt az eset a tojatógéppel! Ki nem hiszi, próbálja meg!

— is. —

LEGUJABB.

Hindenburg Münchenben.

Münchenből jelentik: Hindenburg vezértábornagy vasárnap reggel Münchenbe érkezett és dr. Kahr, volt bajor miniszterelnöknél és jelenlegi kormány elnöknel szállott meg. Hétfőn délelőtt látogatásokat tett, többek közt Lipót bajor hercegnél is. Ezután szemlét tartott a bajor csapatok felett, majd a híres hadi-muzeumba ment és fogadta az odavezető uton felállított nemzeti egyesületek és a háboru alatt szolgált katonák tisztelgését. A tisztelgésben résztvettek a tanuló egyesületek és más sport-egyesületek. A hadi-muzeum kupolacsarnokában kevés számu, de bizalmas személyekkel tanácskozás volt. A volt hadsereg nevében Bothmer vezérezredes üdvözölte, akinek hadseregében volt beosztva Galiciában a volt 38. honvédhadosztály is (benne a mi volt 24-esünk.) Este pedig Hindenburg tiszteletére nagy ünnepséget rendeztek, melyen ő maga is megjelent.

Ludendorff Németországnak Franciaországához való viszonyáról.

Az Echo de Paris berlini levelezője Münchenben Ludendorff tábornokhoz kérdést intézett, hogy mi a véleménye ahhoz, hogy Franciaországban attól félnek, hogy a katonai természetű német szervezkedés Franciaország ellen irányul? Ludendorff azt felelte: „Ismételten hangsúlyozom, hogy Németország fegyvereiből és hadianyagából teljesen ki van fosztva, hadifelszerelési ipara teljesen szét van rombolva s már ebből a szempontból sem lehet belátható időn belül egyáltalában háborura gondolni a modern hadieszközökkel felszerelt francia hadsereg ellen. Teljesen érthetetlen, ha Franciaországban a német szervezkedésben veszélyt látnak, mert ez a szervezkedés csupán az esetleges bolsevista forradalom elleni védekezés céljából történik.”

Egy másik kérdésre: „Hogyan magyarázza meg a német népnek Franciaországgal szemben folyton erősödő gyűlöletét s hiszi-e, hogy ez megszüntethető?” Ludendorff azt felelte: „Igaz az, hogy a háboru vége óta a német népben a

franciák iránti ellenszenv állandóan növekszik. Azt hiszem, hogy ennek oka Franciaország politikájában keresendő. A történelem azt mutatja, hogy a háború kemény mesterség s a legyőzöttek sorsa keserves. A békekötés alkalmával s azután is Franciaország a német birodalomra nyomasztó és teljesíthetetlen feltételeket rótt, amiben a német nép saját létének veszélyeztetését látja. Ezenkívül a francia politika a német népben a nemzeti becsületérzést sértegeti s természetes, hogy a német hazafiak emiatt nagyon el vannak keseredve. Franciaországnak kell megtennie a lépéseket, hogy a német nemzet elkeseredése megszűnjön."

1614/1922. szám.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Targul-Sacuesc (Kézdivásárhely) város tanácsa a város területén szedhető vásár-vámot 1922. év október hó 1-től kezdődő 5 egymásután következő évekre tehát az 1927. október 1-ig terjedő időre a városi tanácsánál 1922. szeptember 15-én megtartandó nyilvános árverésen hasznbérbe adja a következő feltételek mellett:

1. A kikiáltási ár évi 160,000 (Egyszázhatvan-ezer) leu, mely összeg, illetve az árverés eredményeképpen elért legmagasabb évi hasznbér 12 havi egyenlő előleges részletekben fizetendő be a hasznbérbeadó város pénztárába.

2. Az árverezni szándékozók kötelesek ezen évi 160,000 leu kikiáltási ár 1/4 részét 40,000 leut bánatpénz címen készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, vagy a helyben székelő Takarékpénztárak részvényeiben, esetleg általuk kiállított betéti könyvekben biztosítékképpen az árverésben való részvételük előtt a tanács kiküldetésének a kezéhez letenni az s ezen árverési feltételeket, annak jeléül, hogy az abban foglaltakat magukra nézve kötelezőndőknek ismerik, saját közüleg aláírni, illetve ha írni nem tudnak, kézjegyükkel ellátni.

3. Az árverés eredményét a városi tanács nem köteles elfogadni, hanem jogosult kellő indoklással attól eltekinteni és újabb árverést tartani.

A legtöbbet ígérő árverezőt az árverés eredménye feltétlenül kötelezi, míg a város közönségére nézve azt árverés eredménye felsőbb végérvényes jóváhagyás után válik kötelezővé.

4. Ha az árverés eredményét a város felettes hatósága végérvényesen jóváhagyta, úgy azt árverés eredménye szerinti hasznbérrel köteles a városi tanács ez irányú felhívása vételétől számított 8 nap alatt bánatpénzt az évi hasznbéri összeg nagyságáig kiegészíteni, illetve az évi hasznbérnek megfelelő értékű értékpapír letét kezesség vállalás, közüzim vagy tükvi bekebelezéssel kapcsolatos zálogjog adással biztosítani és a kiállítandó szerződést, amelynek összes bélyeg kiadásai öt terhelik, aláírni.

Ha a hasznbérlet ezen kötelezettségének eleget nem tesz, bánatpénzt a város javára elveszti és ezen utóbbi jogosult a késedelmes árverező veszélyére újabb árverést tartani, amelyen az részt nem vehet.

Az árverés eredménye képen meghatározandó legmagasabb hasznbérrel elégedésnek csakis az alább tételeként felsorolt esetekben van helye.

Semmiféle más esetben a hasznbérlet elégedésnek helye nincs.

5. A piaci helypénz-szabályzat (vámtarifa) a város képviselőtestülete által határozott meg. Ezen a vámtarifán módosításokat eszközölni, azok feltételeit leszállítani vagy felemelni ez idő szerint a városi tanács jogosított.

A hasznbérlet jogosított Kézdivásárhely városra eladás, vagy más viszterhes ügylettel való elidegenítés céljából behozott, a mindenkor érvényes vámtarifában felsorolt áruk után a vámtarifában megállapított vámot szedni a saját pénzén fizetendő alkalmazottai után, de köteles is a vámtarifa tételeit betartani. Szigorúan tilos a hasznbérletnek a vámtarifában fel nem sorolt áruk után vámot fizettetni, vagy a vámtarifában engedélyezettől magasabb vámot szedni.

A vám az év minden napján szedhető. Azt a területet, amelyen a vámdíj követelhető, a vámtarifa állapítja meg.

Ha hatósági intézkedés következtében a város egész területén mindenféle vásár tartása megtiltatik, szóval, ha a vámtarifában jelzett összes áruknak elidegenítés céljából való behozatala megtiltatik, azon időre, a míg ez a tilalom szól, bérlet hasznbérlet nem tartozik fizetni.

6. Ha sertés járvány, száj- és körömfájás, vagy bármily más okból Kézdivásárhelyen az állatvásár tartása egészen tiltatik, akkor azon időre, a míg ez az általános tilalom szól, a hasznbérlet hasznbérlet a barompiaci vásár után fizetni nem tartozik.

Azon összeg nagyságát, amelyet ez esetben a hasznbérlet nem köteles megfizetni, a város által a hasznbérbeadás előtti időben vezetett vámbevételi könyvek adatai alapján fogják a város és a hasznbérlet megállapítani. Hasznbérlet ezen esetek bármelyikében bérelengedés csak akkor illeti, ha ehhez való igényét a hasznbérlet az akadály megvonásától számított 8 nap alatt a városi tanácshoz írásban bejelenti.

Ha a fenti okokból a várost környező községek egy részének a lakossága tiltatik el attól, hogy állatokat eladás céljából a városba szállítsa, ez esetben a hasznbérlet a barompiaci vásár után járó

részhasznbérlet elégedési joga megilleti. Ennek nagyságát a felek az illető községek lakossága és gazdasági ereje figyelembe vételével a méltányosság szempontjából tartásával állapítják meg s ha megegyezésre jutni nem tudnak, az ügyben választott bíróság fog határozni.

7. A hasznbérlet személyét érő ok (betegség, katonai szolgálatra való beszállítás stb.) miatt bérelengedésnek nincs helye.

Ha időközben a város kövezetvám szedhetésére jogosultságot nyer, ez esetben sem követelhet a hasznbérlet bérelengedést.

8. A hasznbérlet csak a város beleegyezésével adhatja a hasznbérletet albéreltebe.

9. Köteles a hasznbérlet a vámtételeket magába foglaló vámtarifát a vásártételeken (piac, barompiac) állandóan kifüggesztve tartani.

10. Köteles az illetékes hatóságok által a vásár rendszert tárgyában kiadandó összes rendelkezéseket pontosan betartani és ezek miatt bérelengedést nem követelhet még abban az esetben sem, ha a hét valamelyik napján a vásártartás nem a 6. pontban említett okokból egészen betiltatnék.

11. Ha a pénz mostani vásárló erejének csökkenése következtében, vagy bármely más okból a vámtételeket az arra illetékes szerv felemelné, az évi hasznbérlet összeg olyan százalékkal felemelendő, a mely százalékos felemelést tüntet fel az új vámtarifa a régivel szemben. Viszont, ha a pénz vásárló erejének emelkedése vagy más ok következtében a vámtarifa tételei leszállítatnak, a hasznbéri összeg is ezen % szerinti fog leszállítatni, amely % szerinti leszállítás történt a régi vámtarifából.

12. A szerződés az 5 év letelte előtt egyik fél által sem mondható fel, de az 5 év elteltével feltétlenül megszűnik, mert a hallgatóságos megújítást a felek kizárják.

13. Ha a hasznbérlet meghal, örökösei jogosultak a halált követő legközelebbi negyed év végére a szerződést felbontani.

14. Ha a hasznbérlet a szerződésben foglalt kötelezettségeinek meg nem felel, nevezetesen, ha a hasznbérlet meg nem fizetné és abból legalább négy hónapra eső résszel hátrálékban van, vagy ha a vámtarifában megállapított díjtételeknél magasabb díjakat szed és ez legalább 10 esetben bebizonyítható, ha a vásár rendszert tárgyában kiadott rendeleteket pontosan be nem tartja, a város jogosult a hasznbérlet szerződést bírói közbenjárás nélkül megszüntetni.

Ez esetben a hasznbérletnek semmiféle címen sincs kártérítési joga a várossal szemben.

15. Ha a hasznbérlet által alkalmazott vámszedők vagy más felügyelők ellen a hasznbérbeadónak kifogása van, köteles a hasznbérlet azt a szolgáltatástól elbocsátani és helyette más alkalmazottat felvenni.

Az alkalmazottak összes tényeiért (magasabb vámszedés stb.) a hasznbérlet felelős.

16. Ha törvényhozás, vagy kormányhatósági rendelkezés következtében a város a vámszedési jogát elveszítené és azt tovább az állam gyakorolná, ez esetben a hasznbérlet a szerződés megszüntetését kártérítés nélkül köteles tűrni.

17. Per esetére szerződő felek a Targul-Sacuesci járásbírói illetékségének alá vetik magukat.

18. Az árveréskor letett bánatpénzek közül a legtöbbet ígérő bánatpénze bennmarad, a többi az árverést vezető kiküldött elismervény ellenében az árverésen részt vett árverezőknek visszaadja.

A hasznbérlet által kiegészített bánatpénz mint óvadék a szerződési határidő leteltéig a város őrizzében marad, hozamát (kamatait) az azt letető hasznbérlet élvezi, a tőkét pedig, ha hasznbérlet fizetési hátráléka vagy egyéb fizetési kötelezettsége nincs, a város 1927. október 1-én haladéktalanul vissza adja.

Targul-Sacuesc la 18 Iulie 1922.

Morvay,
primar.

Önkéntes árverés.

Néhaj özv. Szöcs Dánielné sz. Kovács Karolina hagyatékát képező a kézdivásárhelyi 1689 tjkvben 474/2, 479, 480 hr. sz. alatt felvett épületes belsőség, mely áll egy-egy emeletes kőházból és egy földszintes házból s a szükséges mellék helyiségből, a földszint forgalmas üzlethelyiség, f. évi augusztus hó 27-én d. u. 3 órakor a helyszínen tartandó önkéntes nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek az örökösök által el fog adatni.

Árverési feltételek Kézdivásárhelyen dr. Vargha Béla ügyvéd irodájában, Sepsiszentgyörgyön Csiki-u. 43 sz. Szilágyi Gézánnál megtudhatók.

Azonnali alkalmazást kap Szántó cipész-üzletében három segéd.

Kettő finom munkára, egy pedig javításra.

4 középiskolát végzett fiu — **tanulónak felvétetik** HANGYA-SZÖVETKEZET üzletébe, Kézdivásárhelyt.

Teljesen jó állapotban levő **fehér, vas gyermekágy** ELADÓ. Cim a kiadóhivatalban.

Egy jó családból való, 4 középiskolát végzett fiu tanulónak felvétetik CSISZÁR PÁL cégnél.

Eladó egy teljesen jó karban levő **IROASZTAL** és **1 KÖNYV-ÁLLVÁNY**; ugyanott egy 3 szakaszos **GABONÁS HÁMBÁR**. Cim a kiadóhivatalban.

Egy kevéssé használt, finom kivitelű, családi, **FEDÉLES HINTÓT** keresek megvételre. — **Dr. Diócs Jenő** ügyvéd, Kézdivásárhely.

TISZTIT, FEST, VÁNYOL és PRESEL a legjutányosabb árban, gyorsan és pontosan felelősség mellett **SVAABA.** Gyűjtőde: **FEJÉR L. FIAI CÉG.**

Disznófősjt, sonka, pariser, kolbász, kaiserfleisok, fehér és paprikás szalonna, olvasztani való hár, szalonna és olvasztott zsír ugyszintén marha, borjú és sertés — hus frissen kivágva mindennap kapható — **KOVÁCS és KUNA, Gábor Áron-téri üzletében.**

Kükküllőmenti

I. rendű asztali és fajborok a CZELL-fele medgyesi borpincéből nagybani vételnél jutányos árban kaphatók: BENE ALBERT — üzletében, Kézdivásárhelyt. —

A T. VEVŐ KÖZÖNSÉG becses tudomására kívánom hozni, hogy **ÜZLETEMBEN Denaturált szesz** 1 liter :: állandóan kapható; ugyanott :: 18 leu. **bőr, talp** és mindennemű suszterkellékek a legjutányosabb árban szereshetők be. Szíves pártfogást kér, tisztelettel: **Benovits Béla, bőrkereskedő.**

Külföldi átutalásokat az Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Kézdivásárhelyi fiókjában

a legelőnyösebben eszközöl Magyarország, Ausztria, Csehszlovákia, Németország, Olaszország, Szerbia és más országok összes városaiba napi árfolyamon, vagy előre megállapított fix áron. **Vesz és elad** idegen pénzeket, csekket napi áron. **Elfogad** betéteket magas kamatozás mellett és kívánatra azonnal visszafizeti. **Kölcsönöket** nyújt váltókra és bekebelezés mellett ingatlanokra, ugyszintén árukra. **A bankszakmába vágó** mindennemű egyéb ügylettel foglalkozik.

Legtartósabb talp, bőr, box-, zsevró-, sima bagaria bőrök, cipő-felsőrészek és cipész-szerszámok legolcsóbb árban kaphatók **Szöcs M. Lajos bőrkereskedésében.**

Eke, ekefej, borona, vetőgép, répavágó, szeckavágó legolcsóbban és legjobb minőségben kapható: **BARTHA ÁRPÁD-nál SEPSISZENTGYÖRGYÖN.** Fiókok: Kézdivásárhelyt és Csikszerezében.

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyerőre berendezett könyvnyomdájában.